

EBA/GL/2014/06

18 Ιουλίου 2014

Κατευθυντήριες γραμμές

σχετικά με το φάσμα σεναρίων που χρησιμοποιούνται σε σχέδια
ανάκαμψης

Κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ σχετικά με το φάσμα σεναρίων που χρησιμοποιούνται σε σχέδια ανάκαμψης

Πλαίσιο αναφοράς των κατευθυντήριων γραμμών

1. Το παρόν έγγραφο περιέχει κατευθυντήριες γραμμές οι οποίες εκδίδονται βάσει του άρθρου 16 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2010, σχετικά με τη σύσταση Ευρωπαϊκής Εποπτικής Αρχής (Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών), την τροποποίηση της απόφασης αριθ. 716/2009/ΕΚ και την κατάργηση της απόφασης 2009/78/ΕΚ της Επιτροπής (στο εξής ο «κανονισμός ΕΑΤ»). Σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 3 του κανονισμού ΕΑΤ, οι αρμόδιες αρχές και τα χρηματοοικονομικά ιδρύματα πρέπει να καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να συμμορφωθούν με τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές.
2. Οι κατευθυντήριες γραμμές παρουσιάζουν την άποψη της ΕΑΤ σχετικά με τις κατάλληλες εποπτικές πρακτικές στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συστήματος Χρηματοοικονομικής Εποπτείας ή σχετικά με τους τρόπους ορθής εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης σε έναν συγκεκριμένο τομέα. Ως εκ τούτου, η ΕΑΤ αναμένει από όλες τις αρμόδιες αρχές και τα χρηματοοικονομικά ιδρύματα στα οποία απευθύνονται οι κατευθυντήριες γραμμές να συμμορφωθούν προς αυτές. Οι αρμόδιες αρχές στις οποίες απευθύνονται οι κατευθυντήριες γραμμές πρέπει να συμμορφωθούν με αυτές ενσωματώνοντάς τις δεόντως στις εποπτικές πρακτικές τους (π.χ. τροποποιώντας το νομικό τους πλαίσιο ή τις εποπτικές διαδικασίες τους), συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων στις οποίες οι κατευθυντήριες γραμμές απευθύνονται κατά κύριο λόγο σε ιδρύματα.

Απαιτήσεις υποβολής στοιχείων

3. Σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 3 του κανονισμού ΕΑΤ, οι αρμόδιες αρχές πρέπει να γνωστοποιήσουν στην ΕΑΤ εάν συμμορφώνονται ή προτίθενται να συμμορφωθούν προς τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, ή άλλως να εκθέσουν τους λόγους της μη συμμόρφωσής τους, έως τις 18.9.2014. Εάν η σχετική γνωστοποίηση δεν αποσταλεί έως τη λήξη αυτής της προθεσμίας, η ΕΑΤ θεωρεί ότι οι αρμόδιες αρχές δεν συμμορφώνονται. Οι γνωστοποιήσεις πρέπει να αποστέλλονται, με την υποβολή του εντύπου που παρέχεται στην ενότητα 5, στην ηλεκτρονική διεύθυνση compliance@eba.europa.eu με την επισήμανση «EBA/GL/2014/06». Οι γνωστοποιήσεις πρέπει να υποβάλλονται από πρόσωπα δεόντως εξουσιοδοτημένα να γνωστοποιούν τη συμμόρφωση εκ μέρους των αρμόδιων αρχών τους.

4. Οι γνωστοποιήσεις δημοσιεύονται στον δικτυακό τόπο της ΕΑΤ, σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 3.

Τίτλος Ι – Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

5. Στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές προσδιορίζεται το φάσμα των σεναρίων σοβαρών μακροοικονομικών και χρηματοοικονομικών πιέσεων τα οποία χρησιμοποιούνται για τους σκοπούς του άρθρου 5 παράγραφος 6 και του άρθρου 7 παράγραφος 6 της οδηγίας 2014/59/ΕΕ¹.
6. Στόχος της κατάρτισης των διαφόρων σεναρίων είναι να προσδιοριστεί μια σειρά υποθετικών γεγονότων έναντι των οποίων ελέγχεται η αποτελεσματικότητα των επιλογών ανάκαμψης και η επάρκεια των δεικτών που περιλαμβάνονται στο σχέδιο ανάκαμψης.
7. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές υπόκεινται στις διαπιστώσεις που πραγματοποιούνται όσον αφορά τον βαθμό στον οποίο εφαρμόζονται οι λεπτομέρειες των σχεδίων ανάκαμψης σύμφωνα με το άρθρο 4 της οδηγίας 2014/59/ΕΕ.

Τίτλος ΙΙ – Απαιτήσεις όσον αφορά τα σενάκια

Αρχές σχεδιασμού για το φάσμα των σεναρίων

8. Το φάσμα σεναρίων πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον τρία σενάκια ώστε να διασφαλίζεται η κάλυψη ενός γεγονότος που επηρεάζει ολόκληρο το σύστημα, ενός ιδιοσυγκρασιακού γεγονότος και ενός συνδυασμού των δύο.
9. Κάθε σενάριο πρέπει να σχεδιάζεται κατά τρόπο ώστε να πληροί καθεμία από τις ακόλουθες απαιτήσεις:
 - α. το σενάριο πρέπει να βασίζεται σε γεγονότα τα οποία είναι τα πλέον σχετικά με το εκάστοτε ίδρυμα ή όμιλο, λαμβανομένων υπόψη, μεταξύ άλλων παραγόντων, του επιχειρηματικού μοντέλου, του μοντέλου χρηματοδότησης, των δραστηριοτήτων και της δομής του, του μεγέθους και τη διασύνδεσή του με άλλα ιδρύματα ή με το χρηματοπιστωτικό σύστημα γενικότερα και, ειδικότερα, τυχών αναγνωρισμένων ευάλωτων σημείων και αδυναμιών του ιδρύματος ή του ομίλου·
 - β. τα γεγονότα που προβλέπονται στο σενάριο θα απειλούσαν να προκαλέσουν την αφερεγγυότητα του ιδρύματος ή του ομίλου, εκτός εάν εφαρμόζονταν εγκαίρως μέτρα ανάκαμψης· και

¹ Οδηγία 2014/59/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για τη θέσπιση πλαισίου για την ανάκαμψη και την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων και για την τροποποίηση της οδηγίας 82/891/ΕΟΚ του Συμβουλίου, και των οδηγιών 2001/24/ΕΚ, 2002/47/ΕΚ, 2004/25/ΕΚ, 2005/56/ΕΚ, 2007/36/ΕΚ, 2011/35/ΕΕ, 2012/30/ΕΕ και 2013/36/ΕΕ, καθώς και των κανονισμών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 και (ΕΕ) αριθ. 648/2012 (ΕΕ L 173, 12.6.2014, σ.190).

- γ. το σενάριο πρέπει να βασίζεται σε γεγονότα τα οποία είναι εξαιρετικά αλλά εύλογα.
10. Κάθε σενάριο πρέπει να περιλαμβάνει, κατά περίπτωση, εκτίμηση των επιπτώσεων των γεγονότων τουλάχιστον σε καθένα από τα ακόλουθα στοιχεία που αφορούν το ίδρυμα ή τον όμιλο:
- α. διαθέσιμο κεφάλαιο·
 - β. διαθέσιμη ρευστότητα·
 - γ. προφίλ κινδύνου·
 - δ. κερδοφορία·
 - ε. λειτουργίες, περιλαμβανομένων των πληρωμών και των διακανονισμών·
 - στ. φήμη.
11. Οι «αντίστροφες» ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων πρέπει να λαμβάνονται ως αφετηρία για την ανάπτυξη σεναρίων τα οποία πρέπει μόνο να «πλησιάζουν σε κατάσταση αθέτησης υποχρεώσεων», ήτοι θα είχαν ως αποτέλεσμα το επιχειρηματικό μοντέλο ενός ιδρύματος ή ομίλου να καταστεί μη βιώσιμο εάν δεν εφαρμόζονταν επιτυχώς δράσεις ανάκαμψης.

Φάσμα σεναρίων χρηματοοικονομικών δυσχερειών

12. Λαμβάνοντας υπόψη την αρχή της αναλογικότητας, ο αριθμός των σεναρίων πρέπει να είναι ανάλογος, ειδικότερα, με τη φύση των δραστηριοτήτων του ιδρύματος ή του ομίλου, το μέγεθός του, τη διασύνδεσή του με άλλα ιδρύματα και με το χρηματοπιστωτικό σύστημα γενικότερα και με τα μοντέλα χρηματοδότησής του.
13. Πρέπει να περιλαμβάνεται τουλάχιστον ένα σενάριο για καθέναν από τους ακόλουθους τύπους γεγονότων:
- α. «γεγονός που επηρεάζει ολόκληρο το σύστημα», ήτοι ένα γεγονός το οποίο υπάρχει κίνδυνος να έχει σοβαρές αρνητικές συνέπειες για το χρηματοπιστωτικό σύστημα ή την πραγματική οικονομία·
 - β. «ιδιοσυγκρασιακό γεγονός», ήτοι ένα γεγονός το οποίο υπάρχει κίνδυνος να έχει σοβαρές αρνητικές συνέπειες για ένα μεμονωμένο ίδρυμα, μεμονωμένο όμιλο ή για ένα ίδρυμα στο πλαίσιο ομίλου· και

- γ. συνδυασμό γεγονότος που επηρεάζει ολόκληρο το σύστημα και ιδιοσυγκρασιακού γεγονότος, τα οποία συμβαίνουν ταυτόχρονα και αλληλεπιδραστικά.
14. Τα παγκοσμίως συστημικά σημαντικά ιδρύματα (G-SII) και τα λοιπά συστημικά σημαντικά ιδρύματα (O-SII) τα οποία ορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 131 της Οδηγίας για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις² πρέπει περιλαμβάνουν τουλάχιστον πάνω από τρία σενάρια.
15. Το φάσμα των σεναρίων πρέπει να περιλαμβάνει δυσμενή γεγονότα τόσο βραδείας όσο και ταχείας εξέλιξης.
16. Τόσο τα γεγονότα που επηρεάζουν ολόκληρο το σύστημα όσο και τα ιδιοσυγκρασιακά γεγονότα πρέπει να είναι τα πλέον σχετικά για το ίδρυμα ή τον όμιλο, όπως περιγράφεται στην περίπτωση α) της παραγράφου 9. Ως εκ τούτου, τα σενάρια πρέπει να βασίζονται σε γεγονότα διαφορετικά από εκείνα που ορίζονται στις παραγράφους 17 και 18 στις περιπτώσεις που τα τελευταία είναι λιγότερο σχετικά με το ίδρυμα ή τον όμιλο, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην περίπτωση α) της παραγράφου 9.

Γεγονότα που επηρεάζουν ολόκληρο το σύστημα

17. Κατά τον σχεδιασμό σεναρίων βασιζόμενων σε γεγονότα που επηρεάζουν ολόκληρο το σύστημα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η συνάφεια τουλάχιστον των ακόλουθων γεγονότων που επηρεάζουν ολόκληρο το σύστημα:
- α. η πτώχευση σημαντικών αντισυμβαλλομένων που επηρεάζει τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα·
 - β. η μείωση της διαθέσιμης ρευστότητας στη διατραπεζική αγορά δανεισμού·
 - γ. ο αυξημένος κίνδυνος χώρας και η γενικευμένη εκροή κεφαλαίων από σημαντική χώρα λειτουργίας του ιδρύματος ή του ομίλου·
 - δ. οι δυσμενείς μεταβολές στην τιμή των περιουσιακών στοιχείων σε μία ή περισσότερες αγορές·
 - ε. η μακροοικονομική επιβράδυνση.

² Οδηγία 2013/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26 Ιουνίου 2013, σχετικά με την πρόσβαση στη δραστηριότητα πιστωτικών ιδρυμάτων και την προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων, για την τροποποίηση της οδηγίας 2002/87/ΕΚ και για την κατάργηση των οδηγιών 2006/48/ΕΚ και 2006/49/ΕΚ (ΕΕ L 176 της 27.6.2013, σ. 338).

Ιδιοσυγκρασιακά γεγονότα

18. Κατά τον σχεδιασμό σεναρίων βασιζόμενων σε ιδιοσυγκρασιακά γεγονότα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η συνάφεια τουλάχιστον των ακόλουθων ιδιοσυγκρασιακών γεγονότων:
- α. η πτώχευση σημαντικών αντισυμβαλλομένων·
 - β. η προσβολή της φήμης του ιδρύματος ή του ομίλου·
 - γ. η σοβαρή εκροή ρευστότητας·
 - δ. οι δυσμενείς μεταβολές στις τιμές των περιουσιακών στοιχείων στις οποίες εκτίθεται κατά κύριο λόγο το ίδρυμα ή ο όμιλος·
 - ε. οι σοβαρές πιστωτικές ζημίες·
 - στ. οι σοβαρές ζημίες από λειτουργικό κίνδυνο.

Τίτλος III – Τελικές διατάξεις και εφαρμογή

19. Οι αρμόδιες αρχές και τα ιδρύματα πρέπει να συμμορφωθούν με τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές κατά την πρώτη χρονικά από τις ακόλουθες ημερομηνίες:
- α. 1η Ιανουαρίου 2015·
 - β. την ημερομηνία κατά την οποία το κράτος μέλος της αρμόδιας αρχής θέτει σε ισχύ τις διατάξεις που εφαρμόζουν την παράγραφο 6 του άρθρου 5 και την παράγραφο 6 του άρθρου 7 της Οδηγίας 2014/59/ΕΕ.